

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Boostervaccinatie *tegen kinkhoest:* **BERT-studie**

Onderzoek naar langdurige bescherming tegen kinkhoest

Wat is kinkhoest?

Kinkhoest wordt door een bacterie veroorzaakt en kan leiden tot een acute en ernstige luchtweginfectie met langdurige en uitputtende hoestbuien. De infectie is vooral voor jonge baby's gevaarlijk omdat zij vaak nog niet alle vaccinaties tegen kinkhoest hebben gehad. Een groot aantal van de baby's die besmet raken, krijgen ernstige complicaties en komen in het ziekenhuis terecht. Sommige niet (volledig) gevaccineerde baby's overlijden zelfs aan deze complicaties. Om kinderen te beschermen tegen kinkhoest, krijgen zij tot de leeftijd van vier jaar 5 keer een kinkhoestvaccinatie aangeboden. Om de 2-3 jaar is er een sterke toename van kinkhoest. De grootste kinkhoestepidemie was in 2012. In dat jaar zijn er meer dan 13.000 kinkhoest meldingen geweest.

Waarom dit onderzoek?

Door een vaccinatie gaat het lichaam afweerstoffen maken tegen een ziekteverwekker. Deze afweerstoffen helpen het lichaam om de ziekteverwekker op te ruimen. In Nederland zijn we in 2005 overgestapt op een ander type kinkhoestvaccin met minder bijwerkingen. Ook na deze aanpassing zien we elke 2-3 jaar een kinkhoestepidemie. Kinkhoest komt nu vooral voor bij baby's, tieners en ook steeds meer bij volwassenen. Zij zijn vervolgens weer een besmettingsbron voor niet (volledig) gevaccineerde baby's.

In de BERT-studie onderzoeken we hoe cellen in het bloed reageren op een extra vaccinatie (booster) tegen kinkhoest. Ook kijken we of deze reactie afhankelijk is van leeftijd en van de manier waarop iemand in zijn jeugd is gevaccineerd.

De 4 leeftijdsgroepen die wij willen onderzoeken zijn:

- kinderen tussen de 7 en 10 jaar;
- kinderen tussen de 11 en 15 jaar;
- volwassenen tussen de 20 en 34 jaar;
- volwassenen tussen de 60 en 70 jaar.

Met deze resultaten kunnen we in de toekomst betere vaccins maken en daarmee de bescherming tegen kinkhoest optimaliseren.

Wie voert dit onderzoek uit?

De BERT-studie wordt uitgevoerd door onderzoekers van het Spaarne Gasthuis in Hoofddorp, in opdracht van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) in Bilthoven.

Wat houdt het onderzoek in?

Het onderzoek duurt in totaal een jaar. In dat jaar komen wij 5 keer bij u thuis.

Tijdens de eerste afspraak krijgt u een kinkhoestvaccinatie en wordt er bloed afgenomen via een ader in de elleboog (venapunctie).

Tijdens de 4 volgende afspraken wordt op dezelfde manier bloed afgenomen. Deze bloedafnames vinden plaats op:

- 7 dagen na de vaccinatie;
- 14 dagen na de vaccinatie;
- 28 dagen na de vaccinatie;
- 1 jaar na de vaccinatie.

Het vaccineren en de bloedafnames worden door een ervaren onderzoeksmedewerker uitgevoerd.

Wat zijn de voordelen van het onderzoek?

Een direct voordeel voor u is de extra vaccinatie tegen difterie, kinkhoest, tetanus en polio (DKTP) waardoor u opnieuw beschermd bent tegen deze infectieziekten. Als vergoeding ontvangt u een cadeaubon van 40 euro na de vierde afspraak (na 4 weken) en een cadeaubon van 15 euro na de laatste afspraak (na 1 jaar).

Wat zijn de nadelen van het onderzoek?

De bloedafname kan pijnlijk zijn op het moment dat er geprikt wordt. Er kunnen soms bijwerkingen optreden door de vaccinatie (hoofdpijn of roodheid op de plaats van de injectie). Deze bijwerkingen gaan meestal vanzelf weer snel over. Het DKTP vaccin (Boostrix-polio) wordt in veel landen al aan volwassenen gegeven voor bescherming tegen kinkhoest. In Nederland wordt dit vaccin sinds 2017 gebruikt voor de vaccinatie van 4-jarige kinderen.

Ik wil hier meer over weten, wat moet ik doen?

Als u belangstelling heeft voor dit onderzoek of graag verdere informatie hierover ontvangt, kunt u de antwoordkaart invullen en opsturen met de portvrije retourenvelop. Zodra wij uw kaart hebben ontvangen, sturen wij u een e-mail met de uitgebreide informatie. Daarna bellen wij u om uw vragen te beantwoorden en uw huisadres te vragen. Als u mee wilt doen aan de BERT-studie, maken we telefonisch een afspraak voor de eerste 4 huisbezoeken. De huisbezoeken zullen altijd op maandag, dinsdag of woensdag plaatsvinden. Tijdens het eerste bezoek spreken we het onderzoek nog eens met u door. Als u akkoord bent, tekenen zowel u als de onderzoeksmedewerker het toestemmingsformulier. Pas hierna zal het onderzoek starten.

Meer informatie over de studie is te vinden
op de website www.rivm.nl/BERT

Meer informatie?

Als u nog vragen heeft over het onderzoek kunt u altijd contact opnemen met één van de onderzoeksmedewerkers van het Spaarne Gasthuis. Deze zijn te bereiken tijdens kantooruren op telefoonnummer: **023-22 4 1665** of via e-mail: bertstudie@spaarnegasthuis.nl

PERISCOPE heeft financiering ontvangen van de Innovative Medicines Initiative 2 Joint Undertaking, onder subsidieovereenkomst nr. 115910. Deze Joint Undertaking ontvangt steun uit het Horizon 2020 onderzoeks- en innovatieprogramma van de Europese Unie, EFPIA en BMGF.

BILL & MELINDA
GATES foundation

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

september 2017

De zorg voor morgen begint vandaag